

GION NÁNDOR

Fényjelek nélkül

Az első emberrablást még simán lerendeztem, bár az efféle bűnügyek kezelésében teljesen kezdő és járatlan vagyok, talán ezért is sikerült olyan jól a dolog, na meg azért, mert valamivel dicsekedni akartam Doncse Szotirovszki macedón költő előtt, pontosabban az egykori költő előtt, mert ő ma már teljesen elhanyagolja az irodalmat, elmondása szerint gusztustalan sötétbarna, majdnem fekete rozskenyereket, parajjal dúsított pogácsákat és áztatott csalánnal töltött réteseket süt és árusít Bécsben, nem biztos, hogy a péksütemények összetételét tényszerűen közlöm, mert a pékszakmában is járatlan vagyok, meg aztán Doncse eléggé idegesen hablatyolt üzleti pályafutásáról, az viszont kétségtelen tény, hogy a művelt Nyugaton szerencsésen ötvözte balkáni tésztakelesztő és megfelelően hőerős szakértelmét a civilizált világ íztelen és szagtalan igényeivel, vagyis a mostan éppen divatos ehetetlen ételek hívei tömegesen vásárolják emez elborzasztó termékeket, ami azt jelenti, hogy az egykori költő sikeres nyugati üzletember lett, sok pénzt keres, csak hogy a közhiedelemmel ellentétben a gazdagoknak is megvannak a maguk súlyos gondjai. Ez abból is látszik, hogy hozzám irodalmárként tért be. Még az első emberrabláskor. Gyomrára szorította a kezét, és hadaró beszéddel emlékeztetett rá, hogy valamikor találkoztunk egy PEN-kongresszuson, ott szépen összebarátkoztunk, megpróbáltunk udvarolni két hervatag francia íróőnek, melleleg sikertelenül, mivel csak törtük a francia nyelvet, de a művészet és az irodalom örök, a barátság megmarad, és neki irodalmi segítségre volt szüksége, a nevemet és a címemet pedig megtalálta a budapesti telefonkönyvben. Remélte, hogy emlékszem még a gyönyörű tóparti estékre Macedóniában, amikor a francia íróőnek próbáltunk elrecsegtetni néhány bűbajos mondatot. Persze hogy emlékeztem ifjúkori ügyetlenkedéseinkre, de hát a régi emlékek mindig megszépülnek, még ha búslakodásokkal járnak is, biztosítottam egykori költő barátomat, hogy én ugyan sokkal többre becsülöm a szépprózát a verseknél, de a barátságot szent dolognak tartom, tulajdonképpen a pékeket is kedvelem, igaz, a csalánnal és lapulevel-kivonattal dúsított rétesekből nem kérek, segíteni azonban mindenkor hajlandó vagyok költőknek és pékeknek egyaránt. Doncse ekkor elmondta, hogy ismét búslakodik, ez időnként módos emberekkel is előfordul, és ezúttal súlyosabbak a gondjai, mint a francia íróők esetében. Tudniillik elrabolták az édesapját. Azután kissé szaggatottan előadta az eseményt. Azért szaggatottan, mert az idegességtől állandó hascsikarás gyötörte, folyton a vécére szaladgált, közben felmérte szerény lakásom állapotát, és fájdalmas panaszaival együtt azt is konstataálta, hogy az általam oly nagyra becsült széppróza igen kornyadozó műfaj lehet, legalábbis magyar nyelvterületen, egykori handabandázásaim meg a kiadott könyveim sokszínűsége alapján arra számított, hogy egy kényelmes kertes ház szobáiban találkozhat velem, fürdőmedencét is elképzelt a kertben, ő történetesen rendelkezik ilyesmivel, ehelyett egy füstös falú, másfél szobás lakásban bukkant rám, és hasmenéses izgalmai levezetése közben néhány megrepedt csempét is észlelt a fürdőszobában, és arra gondolt, hogy talán nem igazi tekintélyhez, vagyis rossz helyre fordult segítségért, de mégis elmondta búbánatát. A

történet arról szól, hogy szegény édesapja, aki becsületes dohánytermesztő Macedónia délkeleti részén, de emellett egy falusi pékséget is üzemeltet, vonatra ült, hogy meglátogassa Bécsben a sokáig a költészetben tévelygő, azután mégis gazdagra dagadt fiát. A vonaton természetesen unatkoznak az utasok, így hát beszélgetnek egymással, az öreg Szotirovszki eredendően is hajlamos a fecsegesre, az idő múlásával ez egyre inkább kiütözik, vagyis a vonaton szerteszét elharsogta, hogy a fia sikeres üzletember Nyugaton, a hetvenkedésnek az lett a következménye, hogy Budapesten a Keleti pályaudvaron két rossz arcú balkáni fickó lerángatta a vonatról, bezárták egy lakásba, és sikeres fiától váltságdíjat követeltek érte, ötezer német márkát. Doncse Szotirovszki halálra rémült, hozta az ötezer márkát Bécsből Budapestre, ahol én voltam az egyetlen ismerőse, én is még tévelygő irodalmi korszakából, de jobb híján hozzám fordult segítségért, az én fürdőszobámba rohángált hasgörcsével, és lekicsinylően szólt lakásomról és szépírói karrierem anyagi vonatkozásairól.

Sértődékeny ember vagyok, úgy éreztem, hogy önérzetes keménységet kell mutatnom kifelé, valami homályos indításból a magyar irodalom tekintélyét is menteni akartam, elkértem az ötezer márkát, íróasztalom fiókjából elővettem egy rugós kést, tudniillik amióta filmet írtam egy késdobálóról, azóta következetesen gyűjtöm a szűrőeszközöket íróasztalom fiókjában – papír és ceruzák helyett különféle bicskákat és borotvákat tárolok, mintegy bizonyítva a művészet visszahatását a valóságra –, a rugós kést zsebre vágtam, és vállaltam, hogy elintézem az ügyet az emberrablókkal. Nem akarom fölöslegesen szaporítani a szót, az ügyletet hibátlanul lebonyolítottam egy koszos kocsmában a Városliget közelében. Nem vagyok élelmes ember, általában lemaradok a nagy lehetőségekről, néha azonban gyorsabban bekattan az agyam, és ez történt akkor is. Elhanyagolt külsejükről első látásra felmértem, hogy pitiáner bűnözőkkel van dolgunk, kipattintottam a rugós kés fényes pengéjét, és kétezer német márkáért kiváltottam a macedón dohánytermesztő-pékmestert, aki amúgy kinézésre szép termetű, szikár öregember, de amint ez majd a továbbiakban kiderül, az agya sajnos összezsugorodott és meggyengült, ezt én már akkor felmértem, amikor megtartottam magamnak háromezer márkát. Doncse erről nem tudott, a kezdő és még bizonytalankodó emberrablók viszont elismerően szóltak közvetítői ténykedésemről, nem haragudtak rám túlságosan. Végeredményben mindannyian jól jártunk. Két lepusztult szerb nyikhaj napok alatt megkeresett kétezer márkát, én, a Délvidékről átköltözött magyar író egyetlen késpengével szereztem háromezer márkát, durván átszámítva több mint háromszázezer forintot, sőt az egész eseményt megírtam egy rövid novellában, amit leközölt valamelyik országos napilapunk, és ezért kifizetett bruttó tizenkétezer forintot. Akkor ugyan elméláztam egy kicsit, belegondoltam pályaválasztásom gazdasági célszerűségébe, szerencsére nem vagyok melankolikus alkat, összekaptam magam, írtam egy novellát Margitkáról, az érmekeket és egyéb bigyókat árusító boltosról, akinek gázpisztollyal az arcába lőttek, meg Juszufról, a zseniális ékszerésről, akit felrobbantottak Budapest belvárosában. Nagyjából valós történetek ezek, kezdem magam otthon érezni az alvilágban, egyelőre darabonként még bruttó tizenkétezerért, de ki tudja... Doncse Szotirovszki is jól járt, épségben visszakapta édesapját, elvitte Bécsbe, megmutatta neki oszlopos villáját a fürdőmedencével, azután repülőgépen visszaszállította az öregembert a macedóniai dohányföldekre, lelkére kötötte, hogy többé ne üljön vonatra, családi vonzódás esetén majd inkább ő repül oda, a bolgár–görög–macedón hármas határra. Ennyit az előzményekről. Mármint a második emberrablás előzményeiről.

Mert mindennek folytatása lett, bekövetkezett ugyanis a második emberrablás. Az idős emberek feledékenyek, egyre büszkébbek lesznek hírneves gyermekeikre, vonzódásuk betegesen felerősödik, az öreg Szotirovszki megint felült a bécsi vonatra, sokkal többet fecsegett, mint első alkalommal, gonosz és immár bejáródott útítársai megint kiszúrták, lerángatták a szerelvényről Budapesten, és ezúttal már ötvenezer márkát kértek érte. Doncse

ezt is elhozta Bécsből, ismét én voltam a támpontja, csak hogy második alkalommal már nem ideges hascsikarással, hanem dühösen tört be szerény lakásomba.

– Ez a vén szenilis majom tönkretesz az érzelgősségével! – üvöltötte. – Hiába magyaráztam neki, hogy maradjon a fenekén, ott, a kopár hegyek között, ő vonatra ült, dicsekszik gazdasági sikereimmel, elraboltatja magát, most aztán fizethetek érte ebben a tranzit országban, amelynek a nyelvét lehetetlen megérteni, ezért ismét hozzád fordulok, segítsél rajtam az irodalom jegyében, te mégiscsak karatytyolsz a bűnözők összekötő nyelvén, én pedig nem felejttem el a szívességet.

Megpróbáltam lecsillapítani, ezért szemrehányóan így válaszoltam:

– Én sohasem mertem és sohasem fogok ilyen alpári hangon beszélni az édesapámról. A tisztos polgári élethez hozzátartozik a szülők megbecsülése.

Doncse egy kissé elszégyellte magát, ezt azonban igyekezett palástolni, alaposan körülnézett a lakásban, és gunyoros hangvételre váltott.

– Ez lenne a tisztos polgári életforma? Egy hosszú, túlsúfolt és eléggé rendetlen könyvespolcot látok, egy rozoga íróasztalt, egy másfél szobás lakás barnára füstölt falait. Túl sokat dohányzol.

– Egyszer majd leszokom a dohányzásról – mondtam, de éreztem, hogy szavaim nem hangzanak meggyőzően, kénytelen voltam tovább fogadkozni. – A könyveket elrendezem a jövő héten, a falakat pedig három hónapon belül hófehérre festetem, egészséges, friss festésszag lesz az egész szobában.

– Most viszont émelyítő bagószag van mindenütt.

– De mindenkivel barátságban élek. A barátaim időnként felhívnak telefonon, szomszédaim visszaköszönnek, tudomásul veszik, hogy napközben és éjszakánként írogatok, senkit sem zavarok meg nyugalmában, legkedvesebb szomszédasszonyom a minap frissen sütött lekváros fánkot hozott ebédidőben, a szemközti házból meg egy fiatalasszony diós palacsintával kínált meg két héttel ezelőtt. Lefogadom, hogy Bécsben veled ilyesmi nem történt meg.

– Nem is történhet. Vaskerítéssel vettem körül a házamat. Nem állíthatnak be hozzám a szomszédasszonyok egy tányér fánkkal vagy palacsintával.

– Ezért ilyen szerencsétlenek a gazdagok – morfondíroztam kicsit ironikusan és kicsit irigyen. – Bezárkóznak szépséges házukba, nem érzik meg az emberi közelség melegét, még az édesapjukat is távol tartják maguktól, sőt gyalázkodóan beszélnek róla.

Doncse Szotirovskiban még megszorult valami az egykori lírai költőből, nem titkolta tovább szegyenkezését, csöndesebbre fogta a hangját.

– Szeretem és tisztellem az apámat. Elismerem, dühös vagyok rá, amiért ismét vonatra ült, de természetesen elhoztam az ötvenezer márkát. Megkérlek, hogy ismételten te bonyolítsd le az ügyletet. Első alkalommal nagyon bátran viselkedtél. Az emberrablók egyébként ugyanazok.

– Az a két lepusztult szerb tróger?

– Igen. Ők hívtak fel telefonon, de ezúttal sokkal pimaszabb modorban beszéltek, mint a múltkor, és jóval több pénzt kérnek. Hamarosan jelentkezni fognak nálad.

– Nálam?

– A te telefonszámodat és címedet adtam meg nekik.

– Nagyon kedves vagy. Figyelmeztetek, hogy ebben a szép világvárosban járka még néhány érdekes egyéniség, akik szabad idejükben gránátokat dobálnak, rakétákat röpítenek, esetleg csak fejbe lőnek embereket. Ha véletlenül találkozna velük, a ti körötökben ez előfordulhat, megkérlek, hogy nekik is add meg a címedet, a fényképemet is mellékelhetnéd. Magad is jól tudod, hogy az írói munka meglehetősen unalmas és egyhangú. Hiányoznak az

életemből a fejem körül röpködő golyók és az íróasztalom alatt heverő kibiztosított kézigránátok.

– Te... te mégis itthon vagy – makogta Doncse. – Igaz, hogy te is a határon túlról jöttél, de jól beszéled az anyanyelvedet...

– A délszláv martalócokkal nélkülem is tudsz értekezni.

Doncse ekkor bevallotta, hogy mitől fél tulajdonképpen.

– Burkoltan megfenyegettek, hogy engem is elrabolhatnak, és ez már sokkal több pénzembe kerülne. Ezért titokban tartom budapesti lakhelyemet, de meghagyom nálad a telefonszámot, amin megtalálhatsz.

Elővett egy díszes névjegykártyát, a hátuljára ráfirkantott egy telefonszámot.

– És mi lesz, ha engem rabolnak el? – kérdeztem a telefonszámot nézegetve.

– Téged miért rabolnának el?

– Mert ez a szakmájuk.

Doncse Szotirovszki megint körülnézett füstös lakásomban.

– Mennyit kérhetnének érted?

– Akármennyit!

– Ki fizetné meg ezt az akármennyit?

Elgondolkoztam, és most én szégyenkeztem egy kicsit, aztán röviden és őszintén bevallottam:

– Senki.

– Hát erről van szó – mondta Doncse fitymálkodva. – Egy prózaíró a kutyának sem kell. Tehát nem fenyeget semmiféle veszély.

Hosszút sóhajtottam, megadtam magam, de korántsem voltam annyira elkedvetlenedve, mint ahogyan mutattam, közben saját üzleti érdekeimet is latolgattam.

– Add ide a pénzt, és tűnj el innen, még mielőtt elrabolnának.

Elővett a táskájából egy vastkos borítékot, az íróasztalra dobta.

– Kérlek, intézd el minél gyorsabban a dolgot. Nem szeretném, ha baja esne az öregemnek.

– Maradj a telefon mellett – mondtam. – Majd értesítelek.

– A telefont itt hordom a zsebemben. Bármikor elérhetsz.

Doncse ezután gyorsan eltávozott. Bezártam mögötte az ajtót, az ablakból figyeltem, ahogy beül egy igen hosszú és fényesre glancolt autóba, és kigördül az utcából. Felbontottam a borítékot, megszámloltam a pénzt. Megvolt az ötvenezer márka, ezres címletekben. Egy ideig elrévedeztem a bankjegyek fölött, régen tartottam ilyen sok pénzt a kezemben, sőt, ha jobban belegondolok, még sohasem volt egyszerre ennyi pénzem. Túl sokáig nem tűnődhettem sanyarú sorsomon és szűkös anyagi helyzetemen, mert kisvártatva bejött a jelzett telefonhívás.

Szerb nyelven szólt hozzám egy férfihang, udvariasan bemutatkozott, azt mondta, hogy őt Miladinnak hívják. Megkértem, hogy árulja el a családi nevét is.

– Ennek nincs semmi jelentősége – mondta. – Már találkoztunk egyszer. Abban a kocsmában a Városligettel szemben. Emlékszik rá?

– Hogyne emlékeznék. Bűzös és gyűrött voltál.

– Azóta megfürödtem, és kivasaltam a ruhámat. Megvan még a rugós kése?

– Természetesen. Időközben egy pisztolyt is szereztem mellé.

– Én békés szándékkal jövök. Nincs nálam fegyver.

– Magam is békés természetű ember vagyok. De mindig gondosan felkészülök a kellemetlen találkozásokra.

Rövid csönd következett, majd a Miladin néven bemutatkozott férfiú azt mondta:

– Innen a közelből telefonálok. Öt perc múlva magánál vagyok.

Megszakadt a vonal, és én gyorsan cselekedtem. Végignéztem a könyvespolcon, a legunalmasabb könyveket kerestem, aztán a márkákkal teli borítékot a különféle művészeti irányzatokról szóló tanulmánykötetek mögé dobtam, ezek a könyvek a legporosabbak, senki sem nyúlt hozzájuk évek óta, és senki sem sejtene, hogy sok pénz van mögöttük. Az íróasztalomon különféle tárgyak heverték rendetlen szétszórtságban, golyóstollak, szemüvegtokok, egy csiszolt üveggömbbe ágyazott iránytű meg egy asztali öngyújtó, ezeket egymás mellé toltam, és az egészet letakartam az aznapi újsággal, amit kora reggel vettem, de még nem olvastam át, pedig ekkor már alkonyodott, napilapjaink azonban késő éjszaka is éppen olyan frissek és érdekesítőek, mint hajnalban, és most nagyon hasznosnak bizonyult, fenyegetően dudorodott az íróeszközök és az iránytű fölött, félhomályban bárki feltételezhette, hogy valamilyen fegyvernek látszó tárgyat takar, ezért csak a legtávolabbi sarokban porosodó állólámpát gyújtottam meg, biztonság kedvéért mégis magamhoz vettem a rugós kést, és elhatároztam, hogy a jó ügy érdekében maximálisan igyekszem bátornak és elszántnak mutatkozni.

Mire idáig jutottam, csöngettek.

Az ajtó előtt Miladin állt. Ha az utcán találkozom vele, biztosan nem ismerem meg. Első beszélgetésünkönkor toprongyos, borostás és ideges volt, most viszont simára borotváltan, magabiztos mosollyal állt előttem fehér ingben, és ahogyan elnéztem, olyan drága és vadonatúj öltönyben, amilyenre nekem talán sohasem telik, nyakkendője is hibátlanul volt megkötve, amit én sohasem tanultam meg, mármint azt, hogy a nyakkendőmet tisztességesen összehurkoljam.

Beengedtem az előszobába, ámulva körbejártam, mint egy próbababát az áruházakban, és elismerően megjegyeztem:

- Felfutottál a szakmában. Adsz a külsőségekre is. Egészen európai, civilizált bőrbe bújtál.
- Menő szakmát választottam – mondta szerényen, mégis némi büszkeséggel.
- Isten hozott Európában – mondtam, és beinvitáltam a hangulatvilágításos poros szobába.

Majdnem úgy nézett körül, mint Doncse, vagyis enyhe csalódással és sajnálkozással, és majdnem ugyanolyan modorban beszélt.

– A sok könyv még nem jelenti Európát. Ahhoz nagy lakás, szép kocsi kell, meg persze szép ruhák. Azt hiszem, én előbb eljutok az igazi Európába, mint maga a töméntelen könyveivel.

– Nem ajánlom, hogy leszöld a könyveket – förmedtem rá. – Némelyiket én írtam, és mára elegendem van a jól öltözött svihákok lekicsinylő magatartásából.

– Szakmát kellene változtatnia – javasolta. – A múltkor egészen ügyesen mozgott jövedelmezőbb utakon is.

– Ezúttal is ügyes leszek – ígértem.

Helyet mutattam neki az egyik fotelben, én az íróasztalhoz ültem, egyértelmű mozdulattal megigazítottam az újságot. Miladin gyanakodva figyelt.

– Az újság alatt tartja a pisztolyt?

– Lehet – mondtam hanyag fölényességgel, a rossz amerikai bűnügyi filmekben is így szokták mímelni a bátorságot.

– Én tisztán jöttem ide – biztosított Miladin. – Nincs nálam fegyver, és indulás előtt megfürödtem. Rendszeresen tisztálkodom, naponta legalább kétszer lezuhanyozok.

– Erre mindenképpen szükség van. Piszkos munkát végzel.

– Pénzes munkát. Pénz nélkül nem lehet a kultúrába és a civilizációba menetelni.

– Szerencsétlen öregembereket rángatsz le a vonatról – mondtam megrovóan. – Aztán bizonyára sötét, dohos pincébe zárod őket, hogy elegáns öltönyöket és fehér ingeket vásárolhass magadnak. Mélységesen elítélem az ilyen viselkedést.

– Tiltakozom az efféle feltételezések ellen – mondta némi műfelháborodással Miladin. – Mi nagyon kulturált módon intézzük üzleti ügyeinket. Az öreg Szotirovszkinak a haja szála sem görbült meg, tágas, világos lakásban lakik velünk együtt, kicsit megzápult már az agya szegénynek, talán ezért boldog igazából, tulajdonképpen azt sem tudja, hogy elrabolták, meg van győződve, hogy a fia barátai vagyunk, akik vendégül látják néhány napra, határozottan megkedvelt bennünket.

Ideje volt rátérni az alkudozásra.

– Doncse mérhetetlenül dühös az apjára – mondtam. – Komolyan fontolgatja, hogy nem fizet érte egy vasat sem. Vendégeskedjen továbbra is nálatok.

Miladinnak elkomorult simára borotvált kedélyes arca, továbbra is nyugodtan, de már fenyegetően beszélt.

– Ez esetben az öreg dohánytermesztő fájdalmasan rádöbbenne, hogy nem vagyunk a fia barátai, és ő tulajdonképpen nem a vendégünk.

– Ötvenezer márka rengeteg pénz – mondtam.

– A mi munkánk elég sok kiadással jár. Meg a rendszeres tisztálkodás is pénzbe kerül.

– Igyekeztek racionálisabban gazdálkodni. Imitt-amott biztosan csökkenteni lehet a költségeket. Manapság mindenki ezt csinálja ebben az országban.

– Mennyire kellene csökkenteni a költségeinket?

Nem akartam elkapkodva válaszolni, cigarettára gyújtottam, a füstöt a gonosz emberrabló felé fújtam, de ő meg se rezgett.

– Harmincezer talán ki tudnék préselni Doncséból – mondtam töprengve.

Miladin gúnyosan megkérdezte:

– És maga ebből mennyit akar leszakítani?

– Ötezer. Igazán nem sok.

– Ennyi munkáért?

– Én is szeretek tisztálkodni. Meg ezt a lakást ki kellene festetni. Az is pénzbe kerül.

Méreggettük egymást a hangulatvilágításban, én ismét az újságot igazgattam, Miladin az állát simogatta, hajlott az alkudozásra, kisvártatva azt mondta:

– Harmincötezer. Harminc nekünk, öt magának.

Úgy tettem, mintha hosszasan tépelődnék az ajánlaton, ráncoltam a homlokomat, és közben arra gondoltam, hogy a közhelyek a legtöbb esetben igaznak bizonyulnak. Ezúttal az, hogy az étellel bátran kell szembenézni, vagy hogy a bátorság előbb-utóbb elnyeri méltó jutalmát.

– Megteszek minden tőlem telhetőt – mondtam biztatóan.

Miladin ezek után visszaváltott kedélyes modorához.

– Rátérhetünk a gyakorlati részletekre – javasolta.

És amint az lenni szokott, ekkor bejött egy másik közhely igazsága is, ami nagyjából úgy fogalmazható meg, hogy ha egy üzlet jól indul, az jól is folytatódik. Csengett a telefonom, Juan Batistuta filmproducer jelentkezett, a hangjából ítélve kissé beszivattyúzva, és szokásához híven a legváratlanabb időpontban. Juan Batistutát eredetileg Bátkai Jánosnak hívták, valahol Szolnok környékén született, mérhetetlenül büszke kun vagy jász származására, ötvenhatban ifjú gimnazistaként elpusztult a Nagyikunokból, eljutott Spanyolországba, ott egy ideig tétován kóválygott a Pireneusok lejtőin, azután rájött, hogy ő a színészethez vonzódik igazából, megtanulta a spanyol nyelvet meg a színjátszást, a filmesekhez sodródott, eljátszott néhány kisebb szerepet Juan Batistuta néven, ez elegendő volt ahhoz, hogy gazdagon megnősüljön, egy Aranta Martinez nevű szép spanyol lányt vett feleségül, aki már akkor sikeres kozmetikai boltot vezetett, és talán női kalapokat is tervezett és árusított, szóval jól menő női vonalon tevékenykedett, és az üzlet egyre jövedelmezőbb lett, olyannyira, hogy Bátkai János Juan

Batistutaként filmgyártó céget vagy stúdiót alapíthatott, állítólag csinált néhány csókos-könnyes filmet, némelyik ugyancsak állítólag gazdaságosan futott Spanyolországban és Latin-Amerikában, én egyet sem láttam belőlük, meggyőződésem, hogy a szilárd pénzügyi alap továbbra is a kozmetika, a női bokrétás kalap, esetleg a selyemkendő, valamiféle tekintélyt azonban mégis szerzett magának Juan Batistuta a szórakoztatóipar cseppfolyós világában, mert kapcsolatai révén évekkal ezelőtt az én egyik regényemből készült magyar filmre is szerzett külföldi pénzeket. Innen az ismeretségünk. A film ugyan nem jutott el spanyol nyelvterületre, de valamilyen jelentéktelen mediterráni fesztiválon díjat nyert, amire mindketten büszkék voltunk, összebarátkoztunk, a feleségével is megismerkedtem, Bátkai János tolmácsolásával eltársalogtam vele, mondhatom, hogy még megasszonyosodott korában is vonzó jelenség, Juan Batistuta pedig ettől kezdve időnként felhívott telefonon Madridból, Londonból vagy Caracásból, attól függően, hogy az Aranta-féle kozmetikumok és selyemkendők merre hódítottak, az időeltolódások és az én pihenési szokásaim miatt legtöbbször rosszkor telefonált, legédesebb álmaimból vert fel, de nem haragudhattam rá, mert az első mondata mindig az volt, hogy éppen az egyik könyvemet olvassa borozgatás közben, úgy ítélte meg, hogy remekmű van a kezében, amiből nagyszerű filmet tudna készíteni, ezt majd megbeszéljük, aztán az egészből nem lett semmi, ellenben jól kibeszélgettük magunkat. Szerintem unatkozott ilyenkor, fellapozta telefonjegyzékét, ha éppen én kerültem sorra, ködös terveivel elrontotta a napomat vagy az éjszakámat.

Most azonban véletlenül jókor hívott, és Budapestről. Egy előkelő szálloda bájából telefonált a Duna pesti oldaláról, a szálloda nevét nem írom le, mint ahogyan nem írtam le annak a kocsmának a nevét sem, ahol az első emberrabláskor találkoztam Miladinnal, senkinek sem csinálok ingyenreklámot, persze egészen másképpen viszonyulnék a dologhoz, ha megfizetnének érte... Szóval Juan Batistuta szinte pontosan a végszóra csörgetett rám, és az örömteli üdvözlések, valamint a bevezető kölcsönös szellemeskedések után a következőt javasolta:

– Találkozzunk holnap este ebben a bárban. A pincérek itt udvariasak, és a kilátás gyönyörű. Látom az egész budai Várat. Igaz, ráférne valamivel több fény, akárcsak az egész városra, de így is szép. Meg tudnád mondani, hogy e hangulatos településen az illetékesek miért spórolnak konokul a villanyárammal?

– Mert drága.

– A szépségért fizetni kell. Nagyobb fényben jobban látszanának a hosszú combú strichelő lányok, esetleg néhány mutatósabb építmény, és a bűnözők visszavonulnának a világos utcákról. A fényesség hosszú távon kifizetődik.

– Ezt mondják az okosabb közigazdászok is. Sőt, én is megemlítettem már néhányszor, de senki sem hallgat rám.

– Tehát találkozhatunk holnap este?

– Persze. Tekintettel szerény jövedelmemre, eddig még sohasem mertem belépni az Előkelő szállodába, azonban mindig könnybe lábadt a szemem a meghatódottságtól, amikor elmentem előtte.

– Találkozzunk fél kilenckor. A bár az első emeleten van. Engem úgy ismerhetsz meg, hogy hosszú, bilikék színű selyemsál lóg a nyakamban.

– Sál nélkül is megismernélek.

– Aranta legújabb kreációja. Megígértem neki, hogy állandóan a nyakamban lógam. Tudod... mostanában egy kissé elhidegült a viszonyunk. Megpróbálom kiengesztelni.

– Az Előkelő szállodába már befizetett.

– Ezért hordom a sálát. Az a néember hamarosan utánam jön, hogy ellenőrizzen. Valamiért nem bízik bennem.

– A nők időnként borzalmasan gyanakvóak – mondtam. – Különösen, ha az úgynevezett változó korba kerülnek.

– Aranta is közel került hozzá. De most földrajzi értelemben szerencsére messze van tőlünk, nyugodtan kibeszélgethetjük magunkat. Elolvastam legújabb regényedet. Zseniális! Sikeres filmet csinállok belőle... csakhogy ebben is kevés az erotika. Miért írsz ilyen szemérmesen a nőkről, és miért mellőzöd az egészséges szexualitás ábrázolását?

– Puritán környezetben nevelkedtem. Az én szülővárosomban a lányok vasárnap templomba mentek, és esténként nem stricheltek az utcákon és a tereken. Mellesleg nálunk még ma is csak egyetlen tér van, a Vásár tér, ahol havonta egyszer lovakat, öszvéreket, birkákat és mézeskalácsot árúsítanak, a két kirakodóvásár között pedig nyughatatlan suhancok alkalmi focimeccseket vívnak leginkább nemzetiségi megoszlás szerint. Ilyen környezetben a gyöngéd szerelmi érzelmek a házak falai közé szorulnak, ami szerintem teljesen helyénvaló.

– Majd ezt is megbeszéljük holnap – mondta a telefon másik végéről Juan Batistuta. – Addig mindenesetre gondolkozz a sebesen repülő időről és változó világunkról. Én most átmegyek a kaszinóba, rulettezek egypár fordulót, minden pesti látogatásom első estéjén ezt teszem, és leginkább nyerek. Arinak erről ne beszélj, mármint a kaszinóról, egyébként is hiába ármánykodnál, én azt fordítok le spanyolra a feleségemnek, amit akarok.

– Nem szoktam elárulni a barátaimat – mondtam sértődötten. – Amennyiben nyernék. Ha esetleg veszítenél a ruletten...

– Nyerni fogok – mondta magabiztosan Juan Batistuta.

Így végződött a telefonbeszélgetés, visszaültem az íróasztalhoz, és megkérdeztem Miladintól:

– Értettél valamit a társalgásból?

– Semmit. Alig néhány szót tudok magyarul.

– Vegyél nyelvleckéket. Szükséged lesz rá, ha tekintélyes nevet akarsz szerezni magadnak a szakmában.

– Kivel beszélt?

– Egy nyugati üzletemberrel. Az Előkelő hotelben szállt meg, gazdag felesége van, megengedheti magának. Holnap este fél kilenckor a szálloda bárjában találkozom vele. Te is legyél ott. Kilenc után jelzést várok Doncsétól. Ezután kimegyek a mosdóba, gyere utánam, megkapod a harmincezer márkát. Hányan vagytok a bandában?

– Elegendően. Az akciótól függ. Hol adjuk át az öregfiút?

– A budai Várban, a Szentháromság téren. Gyönyörű, patinás történelmi hely, este pontosan kilenckor vezessék oda az öreg Szotirovszkit egészségesen és vidáman. Ha esetleg szomorú és meggyötört lesz az öregúr, nem kapod meg a pénzt.

Miladin kicsit elmerengett, megint a könyveimet szemlélgette, aprókat bólogatott.

– Mégis lehet valami ezekben a könyvekben. Maga igazán megtanult szervezni és improvizálni.

– Kár, hogy a nagyvilág ezt nem méltányolja kellőképpen.

– Én méltányolom.

Kezet ráztunk, Miladin eltávozott, nem néztem ki utána az ablakon, lehet, hogy ő is valami flancos kocsival hajtott el a házunk előtt. Nagyobb világosságot gyújtottam, magam elé vettem kedvenc napilapomat, az ombudsmanok, ombudsnők és más, a hátrányosan megkülönböztetett egyének védelmére alapított szervezetek tevékenységét taglaló cikkek felett nyugodtan elmélyülhettem gondolataimban, és mivel engem nem sorolnak a hátrányosan megkülönböztetett egyének közé, viszonylag gyorsan végeztem az újsággal, és ezután felhívtam Doncse Szotirovszkit.

Első csöngetésre előkapta zsebéből a mobiltelefonját, vagy minek is nevezik ezeket az idegesítő szerkentyűket.

– Megspóroltam neked tízezer márkát – mondtam büszkén.

– Micsoda? Miről beszélsz?

– A váltságdíjat lealkudtam negyvenezer márkára.

Egy-két pillanatra elakadt a szava, aztán hálásan azt rebegte:

– Köszönöm. Nagyon rendes vagy... Mikor engedik szabadon az öreget?

– Holnap este kilenc órakor legyél a Budai Várban a Szentháromság téren.

– A Budai Várban? Úgy hallottam, hogy oda igen körülményesen lehet feljutni.

Feldühödtem ezen a kicsinyes akadékoskodáson. Gorombán ráförmedtem:

– Ne nyűgösködj, a fene essen beléd! Figyelj az utasításaimra! Én az... Előkelő Hotel bárjában fogok ülni holnap este, és a Várat nézem. Te napközben vegyél magadnak egy zseblámpát kék nagyítóüveggel. Miután este kilenckor átvetted édesapádat, menj fel a várfalra, és adjál le három rövid és három hosszú kék fényjelzést. Ebből tudni fogom, hogy minden rendben van, átadom a negyvenezret ezeknek a brigantiknak, és mindenki boldog lesz.

Ismét néhány pillanatnyi szünet állt be, Doncse gondolkodott, majd ő is felemelte a hangját.

– Mire való ez a bohóckodás a fényjelzésekkel? Felhívlak a bárban. Mondd a telefonszámot.

– Nem mondom.

– Miért?

– Mert nem tudom.

– Majd én megérdeklődöm, és telefonálok, ha átvettem az öreget.

Tulajdonképpen igaza volt, de mint a legtöbb ember, én sem szeretem, ha belerondítanak a jól átgondolt terveimbe. Kissé bizonytalanul még megpróbáltam meggyőzni elképzelésem helyességéről.

– A fényjelek biztonságosabbak lennének. Meg aztán ez olyan romantikus és regényes...

– Hagyjuk a francba a romantikát és a regényességet – idegeskedett Doncse. – Felhívlak telefonon. A pincérek ismernek abban a csehóban?

– Törzsvendégnek számítok ott. A legtöbb pincérrel tegező viszonyban vagyok, hencegés nélkül mondom, hogy tisztelik írói tehetségemet... Ha véletlenül mégis valami tájékozatlan újonc venné fel a kagylót, közöld vele, hogy Juan Batistutával, a világhírű filmproducerrel ülsz egy asztalnál, akit mostanában arról lehet felismerni, hogy hosszú, kék selyemsálát lógat a nyakában... Nem kellene mégis fényjelekkel értekeznünk?

– Nem – mondta kategorikusan Doncse Szotirovszki.

– Teljesen kiszikkadt a fantáziád a kemencék és péksütemények között – mondtam csalódottan, és letettem a kagylót.

Még egyszer átlapoztam az újságot, de megint gyorsan a végére értem, előkotortam a borítékot a poros könyvek mögül, tízezer márkát félretettem magamnak, tízezret Doncsénak, harmincezret a borítékban hagytam az emberrablóknak. Azután kádba ültem, alaposan megtisztálkodtam, a hajamat is megmostam, vagyis idejekorán elkezdtem a felkészülést a bárbeli találkozásra.

Másnap este indulás előtt megborotválok, elővettem egyetlen fehér ingemet, nyakkendőt kötöttem, ezúttal is kissé ferdére sikeredett, de ezzel már régóta megbékéltem, öltönyt húztam magamra, és taxit hívtam, mert úgy gondoltam, hogy ennyi kényelem nekem is kijár, meg aztán elegánsabb helyekre illik gépkocsival érkezni.

Nem vagyok kimondottan rendszerető ember, a pontosságra azonban kínosan ügyelek, pontosan fél kilenckor léptem be a bárba, kevés vendég üldögélt még az alacsony és

kényelmetlen székeken, az egyik félreeső asztalnál mindjárt fölfedeztem Miladint, az ő nyakkendője tökéletesen volt megkötve. Az egyik központi asztaltól felugrott Juan Batistuta, széttárta karjait, a nyakában tényleg hosszú, kék selyemsál függött. Szívélyesen üdvözöltük egymást, Juan Batistuta leültetett, italt rendelt, és egyből ott folytattuk a beszélgetést, ahol előző este a telefonban abbahagytuk.

– Nyertél a kaszinóban? – kérdeztem.

– Természetesen. Nem nyertem túl sokat, én még részegen is óvatosan játszom, annyit mindenesetre levakartam a ruletről, hogy szombatig minden este vendégül láthatlak. Meghívhatunk egy-két hosszú combú lányt is. Szombatig.

– Miért csak szombatig?

– Szombaton este iderepül drága Arantám.

– Honnan? Dél-Amerikából?

– New Yorkból. Ott is nyitott egy boltot vagy szalont. Felfuttatta az üzletét, sok pénzt keres, és amint ez lenni szokott, minél több pénzt keres valaki, annál smucigabb lesz. Meg aztán nemrégén kicsit összezőrdültünk. Feltűnt neki, hogy túl sokat legyeskedek az egyik boltoskisasszonya körül. Szép néger lány, de az egész ügy egyáltalán nem volt komoly. Ari azonban nagyon a szívére vette, és elzárta a pénztárcáját.

– A filmjeid?

Juan Batistuta elszomorodott egy kicsit.

– Mostanában alig jövedelmeznek. Sőt, azt is mondhatnám, hogy egyáltalán nem jövedelmeznek. Új sikeres filmet kellene csinálnom spanyol nyelvterületre, főleg Latin-Amerikába. A te regényeddel kezdhethetnék valamit.

– Pénz nélkül nehéz lesz.

– Szombaton hatalmas virágcsokorral fogom megvárni Arit a Ferihegyen, és a ronda sál is a nyakamban lesz. Kezet csókolok neki, és egyéb elképzeléseim is vannak a kiengesztelésére. Megérkezésétől kezdve rá sem nézek más nőkre, és egyáltalán nem iszom szeszes italt. Addig azonban kellőképpen feltöltődünk, és átbeszéljük a filmet. A regényed elég mozgalmas történetet kínál, de nincs benne erotika. A te gyönyörű soraidban keménykötésű férfiak és tüzesvérű nők jönnek-mennek, időnként gyerekek is születnek, a születések előzményeiről viszont alig szólsz valamit. Bátran fel kellene lebbenteni a fátylat.

– Egyszer már pórul jártam ezen az ingoványos területen – mondtam óvatosan. – Az első szemérmes könyvem megfilmesítésekor a rendező önkényesen besuvasztott vagy tíz meztelen lányt. A lányok fiatalok és szépek voltak, a film azonban akkorát bukott, hogy azóta sem tud felkapaszkodni a kátyúból.

– A mozinézők igénylik a heves érzelmeket – erősködött Juan Batistuta. – Különösen a déli vidékeken.

Továbbra is óvatoskodtam, bár tudtam, hogy valószínűleg üresbe beszélünk, a filmből sohasem lesz semmi, az előkelő bárban viszont kellemes volt a hangulat, a jófajta ital kellemesen melegített, és a pincérek udvariasan viselkedtek. Ezért hát úgy tettem, mintha komolyan beszélnek.

– Belenéztem néhány latin-amerikai filmbe. Lehet, hogy felületesen ítélek, de az volt az érzésem, hogy ott a nők végkimerülésig szenvednek és jótékonykodnak, a férfiak pedig gondosan stuccolt bajuszt viselnek, és intenzíven izzadnak. Ez nem az én világom.

– Tudomásul kell vennünk a közönség kíváncsiságait – mondta Juan Batistuta. – Nagyon jó dramaturgom van. Pablo Gonzálesnek hívják, biztosan hallottál már róla.

– Nem.

– Mindegy. Ő majd átpofozza a regényedet. Én meg elviszem Arantát Szolnok megyébe, és hosszasan mesélek neki a gyermekkoromról. Az ilyesmi általában meglágyítja a nőket.

Tulajdonképpen engem is meglágyít a visszaemlékezés. A szívem legmélyén még mindig a becsületes magatartásra esküszöm, akár csak te az ódivatú könyveidben. De hát a filmek...

Ezek után elnosztalgíáztunk vagy húsz percig, és akkor bejött Doncse Szotirovszki hívása. A pincér azonnal hozzám sietett, a telefonhoz hívott.

– Minden rendben van – mondta Doncse. – Az apám itt ül mellettem az autóban. Kifizetheted azokat a gazembereket. És még egyszer nagyon köszönök mindent.

– Mikor adjam át a lealkudott tízezer márkát? – kérdeztem.

– Majd jelentkezem, most sietünk.

Megkérdeztem a legközelebb álló pincért, hogy merre van a férfimოსdó, majd bementem, megnyitottam az egyik vízcsapot, és úgy tettem, mintha a kezemet mosnám. Nemsokára bejött Miladin, ő a másik csapból eresztette meg a vizet. Megtöröltem a kezemet, majd átadtam neki a borítékot.

Miladin megszámlolta a pénzt, és elégedetten mondta:

– Magával a jövőben is szívesen együttműködnék. Korrektül tárgyal, nem hívja a rendőrséget, állja a szavát.

– Ezért vittem ilyen sokra az életben.

Egy ideig csak a víz csobogása hallatszott, de Miladin közben villámgyorsan gondolkozott.

– A barátja valóban gazdag üzletember? – kérdezte.

– A felesége gazdag.

– Mennyit fizetne érte?

– Semennyit. Mostanában éppen összekülönböztek egymással.

– Kár – mondta elkedvetlenedve.

Elzártam a csapot, még egyszer megtöröltem a kezemet a falról függő papírtörülközővel, és vigasztalóan azt mondtam:

– Szombaton este a Feriegyre érkezik a feleség a New York-i járattal. A hölgyet arról lehet megismerni, hogy Aranta Martineznek hívják, és a barátom hatalmas virágcsokorral üdvözlí.

– A hölgy mennyit ér?

– Szerintem ötvenezret. Dollárban. Én persze majd lealkudom harmincötezerre.

– Ötezernyi járadékért?

– Megelégszem annyival. Írói pályafutásom alatt megszoktam a szerénységet.

Miladin már újra mosolygott sima arcával a tökéletesen megkötött nyakkendője felett.

– Majd szemrevételezzük az asszonykát.

Beszappanozta a kezét, és újólag megmosta. Én meg visszamentem régi barátomhoz, Bátkai Jánoshoz, azaz Juan Batistutához, akivel további kellemes estéket szándékoztunk eltölteni, esetleg hosszú combú lányok társaságában.